

”בבוא כל ישראל במוצאי חג ראשון של סוכות

• בכל מוצאי שנת השביעית, במוצאי החג הראשון של סוכות, התכנסו מליוני יהודים, אנשים נשים וטף, בבית המקדש, לקיים את מצות 'הקהל' • כיצד התקיימה המצוה ומדוע? היכן מקומה? מדוע, בשונה משאר המצוות, השתתפו בה גם זאטוטים קטנים, אולי אף תינוקות שזה עתה נולדו? • מי נפטר מהמצוה? האם מלך ישראל קרא במהלכה בתורה או, אולי, גדול הדור? ומיהו, בעצם, 'גדול הדור'? ... • האמנם השתתפו במעמד 'הקהל' גם גויים? • על מי הוטל לכנס את כל העם? מדוע בנו במרכז העצרה דוקא 'בימה על עץ'? • הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א, מספר לנו, בעקבות קנטרסו החדש 'פרשת המלך', את עלילות תושבי אלעד במעמד ההקהל העצום והנוכח, במהרה בימינו! •

האדר"ת הכותב דברים דומים, והוסיף שכשהמשיח מגיע מתחדש מנין השמיטה והיובלות מהתורה ומנין השמיטה יתחיל שוב מההתחלה. 2 הדיון עדיין המשיך, כי במקום שיש שני יהודים, יש לפחות שלוש דעות, עד שמודעות ענק כיסו את כל העיר, בעצם את כל הארץ כולה, ופתרו את הדילמה. כרוז מלכותי, חתום בחותמת זהב מלכותית של מלך המשיח בכבודו ובעצמו, היהודי האהוב ביותר בתבל כולו. רבבות רבבות יהודים בכל רחבי ארץ ישראל עמדו ליד לוחות המודעות וקראו בהתרגשות, בעיניים דומעות את המודעה. וכך כתב מלך המשיח לכל ישראל: "כל עם ישראל, אנשים נשים וטף, מוזמנים בזאת להגיע במוצאי יום טוב ראשון של חג הסוכות הבא עלינו לטובה לעלות ולהתקהל יחדיו בעזרת הנשים שבהיכל קדשנו ותפארתנו, בית המקדש השלישי. פרטים על מוזמנים נוספים ועל שעת הכינוס המדויקת, תבוא בעזרת ה' יתברך הודעה נפרדת". ר' יצחק דוד מרחוב אבן גבירול עמד מול המודעה ומחה את דמעותיו. ר' חיים מאיר עמד באותו הרגע ליד לוח המודעות ליד "ברכל הקטן" שברחוב רבי פנחס בן יאיר ובכה כמו ילד קטן. "מה קרה, אמא?", שאלו ילדותיה של גברת ירון, כשראו את אמא מביטה במודעת לוח גדולה ובוכה. "המלך המשיח מכנס את כולנו למעמד ההקהל", ענתה להם חברתה של אמא, גברת כהן מרחוב רבי יהודה הנשיא, "אין דבר מרגש יותר מזה בכל העולם".

מאיר, באותה שעה בדיוק, בבית כנסת "אחיעזר". "לכאורה, כיון שמעמד ההקהל נועד לכך שלאחר שעם ישראל שמר על השמיטה כל השנה מהתורה, לכן הם מתאספים יחדיו, בסוף שנת השמיטה, כדי להמשיך ולהתחזק. אבל אם שמיטת תשפ"ב היתה רק מדרבנן, אז גם ההקהל הוא רק מדרבנן?", שאל גם רבי יוסל, מסביבו מתגודדים פרחי האברכים בבית הכנסת הויז'ניצאי "אמרי ברוך". בתי המדרשות סערו וגעשו, עד שרבי שמעון מרחוב שמעיה ציטט את דברי ה"חזון איש"ו הכותב ש"אם שביעית בזמן בית שני דרבנן, גם מצוות הקהל מדרבנן, שאם אין שמיטה אין מוצאי שמיטה". רבי שלמה, ראש הכולל, ציטט את דברי הגאון

היה זה צפוי מראש. מאז שמשיח צדקנו הגיע ועם ישראל כולו שש ושמח, כל יום מחדש, דנו כולם בשאלה הרת הגורל, שאלה תורתית מהותית, שאם התשובה עליה תהיה חיובית, יעלו כל ישראל, כולל הנשים והילדים הקטנטנים, אל בית המקדש. "האם צריכים לקרוא את פרשת 'הקהל' השנה מהתורה, כאשר משיח צדקנו הגיע רק לפני כחודש?", פתח הרב יהושע את שיעורו בבית הכנסת "חפץ חיים", בין "קבלת שבת" ל"מעריב". "האם הכינוס של ה"הקהל" תלוי בשמיטה וכיון ששנת השמיטה התשפ"ב, לפני שהמשיח הגיע, התחילה כשמיטה מדרבנן, האם אז גם מעמד ההקהל יהיה רק מדרבנן?", דן רבי ישראל

תמיד רצית להתקדם?

**מרכז מפתח מרחב אלעד מזמין אותך לקורס
ישומי מחשב - מתחילים
שיסייע לך להרחיב את כישוריך ולהשתלב
בקלות בעולם התעסוקה.**

✓ הכרות בסיסית עם מחשב ✓ עריכת מסמך
word ✓ שימוש בסיסי ב excel
google ✓ יצירת חשבון ב

לנשים

לגברים

ימי שלישי	ימי ראשון
תפתיחה: יד' חשון 8/11/22	תפתיחה: יב' חשון 6/11/22
בין השעות: 18:00 – 21:00	בין השעות: 19:00 – 22:00

**הלימודים יתקיימו במרכז להבה במתנ"ס
קומה ב' ברחוב רבי חייא**

לפרטים והרשמה: מפתח מרחב אלעד
tali@mafteach-m.org.il | ☎ 03-7162671

* המודעה פונה לנשים ולגברים כאחד

משרד הכלכלה והתעשייה
זרוע העבודה
מינהל העסקות אובחניות

מעשה
מרכז הבטחון והעסקות למען החי
משרד הביטחון

מפתח
מרכז הבטחון והעסקות למען החי
משרד הביטחון

חודש תמוז התשפ"ב. אני יושב בגינת "צימר" אי שם בצפון הרחוק, יחד עם בְּנֵי שְׁעוּרֵי היקר והאהוב, שסיימו לעבור לפני מספר ימים את המסע המתוק והמפרך של הבחינות לשייכות הגדולות.

הבחורים עברו כברת דרך מופלאה ועמדו מול כור המבחן לפני ראשי הישיבות והרמ"ם בשיבות הגדולות, וכעת, כמה טוב להינפש מעט ליומיים, לעבור למתכונת קלילה יותר, עם תפילות בקברי הצדיקים הרבים שבצפון ושיעורים בתלמוד הירושלמי, מסכת מכות, אותה הם למדו בשנה שעברה בתלמוד הבבלי, הכל באווירה צפונית קרירה ונעימה.

אישון ליל במושב עלמה, סמוך ונראה לציונו הקדוש של רבי אלעזר בן עזריה, שמדבריו נביא בהמשך. אורות כחולים-אדומים מרצדים מגינת הצימר ואני מכין שיעור קצר למחר, לאחר תפילת שחרית, על פרשת הקהל, פרשת המלך. עוצם עיניים ומדמיין את המציאות העצומה שאנו עומדים בפתיחה. עושה לעצמי דמיון מודרך בשבילי העיר העתיקה בירושלים עיר קודשנו. חודש תמוז התשפ"ב והמשיח עדיין לא הגיע. במוצאי שביעית, כך הבטיחו חכמינו ז"ל, בן דוד בא. האם נזכה לחזות כבר בחג הסוכות התשפ"ג במעמד ההקהל נורא ההוד? הלוואי.

גם לפני שבע שנים בדיוק, במוצאי שנת השמיטה התשע"ה, זכינו לפרסם ב"קוראים אלעד" מאמר על מעמד ההקהל, בשם "כשהמלך יושב על בימת העץ". שבע שנים חלפו, מדינות נפלו ומלחמות פרצו. העולם כולו השתנה לחלוטין, עם פרוץ מגיפה משונה ומסתורית בשם "קורונה", שגבתה מיליוני מתים בכל רחבי תבל. רבים מגדולי ישראל שהיו עמנו אז, בשנת השמיטה התשע"ה, כבר לא נמצאים איתנו כאן בעולם השקר. הילדים שלפני שבע שנים נישאו בס"ד וברוב רחמינו. וכן, מאז אני אפילו סבא. סבא אמיתי. מי היה מאמין... אבל המשיח עדיין לא הגיע.

הקב"ה יעזרנו שנוכה לאורו של משיח בקרוב מאוד. אנו מאמינים בני מאמינים, ואע"פ שיתמהמה, עם כל זה נחכה לו בכל יום שיבוא. המאמר שלפניכם נכתב בראשיתו לפני שבע שנים וכעת התווספו בו הוספות רבות ונכבדות, מתוך עיון בספרים רבים ובראשם קונטרס "זכר למקדש" לגאון ישראל האדר"ת זי"ע, מקורות מספר "עמק המלך" ומקונטרסי "פרשת המלך", שהו"ל במהדורה ראשונה בשמיטה התשס"ט, במהדורה שניה בשמיטה התשע"ה, וכעת במהדורה שלישית, בשמיטה התשפ"ב. ניתן לקבל ללא עלות את הקונטרס בדוא"ל: sgenut@neto.net.il

נשוב כעת לתיאור מעמד ההקהל.

גדול הדור מכנס את העם

יומיים לפני ראש השנה הצטרפו בתי הדין בארץ ישראל ל"קול הקורא" של המשיח ודרשו-ציוו את כל עם ישראל היושב בציון לעלות לירושלים במוצאי חג ראשון של סוכות, למעמד ההקהל. יחד עמם התפרסמו מכתביהם הנלכבים של כל חברי מועצת גדולי התורה וחכמי התורה, גדולי ראשי הישיבות וגדולי האדמו"רים, שקראו לכל יהודי ויהודי, בכל גיל שהוא, אפילו תינוקות, לעלות ולהיראות לפני ה' במעמד ההקהל הגדול והנורא.

"אם מלך המשיח קרא לכולנו לעלות למעמד ההקהל, מדוע גם כל בתי הדין וכל גדולי הדור הצטרפו לקריאתו?" שאלה גברת צביאל את בעלה והוא השיב: "לפי חלק מהפוסקים, מצוות הקהלת וכינוס העם מוטל על מלך ישראל, בעוד שלפי דעת ה"טורי אבן", המצוה מוטלת על בית הדין, ולדעת המנחת חינוך יתכן שהמצוה מוטלת על "גדול הדור", שהוא כנראה אלו שמסוגלים לכנס את כל העם על ידי "קול קורא" שלהם. לכן כל חכמי ישראל וחברי בתי הדין מצטרפים לקריאת מלך המשיח, כדי לזכות ולהשתתף במצוה המוגדרת כ"מצות עשה להקהיל את כל ישראל אנשים ונשים וטף בכל מוצאי שמיטה בעלותם לרגל".

בחלק ממכתבי הרבנים הוזמנו גם גרי התושב הגרים בארץ, אלו גויים שאינם עובדים עבודה זרה, להשתתף במעמד. "להזמין גויים למעמד הקדוש הזה?"

הרב, הוסיף דבר נפלא: "הראשל"צ הגר"א בקשי דורון זצ"ל, כתב מאמר ארוך ונפלא על הדמיון הרב שבין מעמד הר סיני למעמד ההקהל והוסיף דבר מעניין. נפסק להלכה שבעלי המומין לא חייבים להגיע ל"הקהל", והרי גם במעמד הר סיני לא נכחו שום בעלי מום, כי הרי חז"ל מספרים שלפני מעמד הר סיני התרפאו כל בעלי המום".

והמרא דאתרא הוסיף והקריא בהתרגשות את דברי הרמב"ם, הכותב כיצד מוטל על כל אחד ואחת מאתנו ללמוד בשעת המעמד נורא ההוד הזה, בנוכחות מיליוני מיליוני יהודים בכל גיל ועדה, "וְיִרְאָה עֲצָמוֹ כְּאִלּוּ עֲתָה נִצְטָנָה בְּהָ, וּמִפִּי הַגְּבוּרָה שׁוֹמְעָה, שֶׁהַמֶּלֶךְ שְׁלִיחַ הוּא לְהַשְׁמִיעַ אֶת דְּבָרֵי הַקָּל!!!".

והגאון רבי זושא הלוי, שדיבר אף הוא על הנושא המרטיט, הוסיף: "כתוב בחז"ל שהנשמות של כל יהודי ויהודיה, כולל גרי הצדק שהתגיירו במהלך הדורות 13, עמדו במעמד הר סיני. והנה כאן אנו עומדים בעצמנו, בגופנו, ולא רק בנשמתנו, במעמד שהפוסקים מחשיבים אותו, לא רק מבחינה רעיונית אלא גם מבחינה הלכתית, כמעמד הר סיני בכבודו ובעצמו! אשרינו שנזכה לכך בקרוב, בחג הסוכות הבא עלינו לטובה! ובשביל לזכות להגיע ל"מעמד הר סיני" שכזה, אנו צריכים להתכונן, להתעלות, להתקדש בקדושה עליונה, וכפי שהתקדשו אבותינו לפני מעמד הר סיני! מה נורא הוא המקום הזה, בית אלוקים ושער השמים!".

עולים לירושלים

מאות סדרני "אגד", "קוים" ו"סופרבוס" שהוזעקו מכל קצוות הארץ, ניסו ללא הצלחה להשתלט על זרם האוטובוסים, שפלט רבבות נוסעים בכל רגע נתון. מאות אלפי אבות ואמהות, אחוזים בילדיהם הגדולים, שסייעו להם לגרור את עגלות הילדים הקטנים והתינוקות הצורחים. כל רחוב יפו (שוועדת השמות החדשה של עיריית ירושלים לא הספיקה עדיין להחליף לו את השם), הפך לחניון מכוניות ענק ואוטובוסים זעירים הביאו את הרבבות שחנו באזור התחנה המרכזית החדשה. המדרכות היו עמוסות בים אדם, אנשים נשים וטף, והמהומה היתה אדירה.

מהומה שכזאת לא ראתה ירושלים מיום היווסדה. עשרות מיליוני יהודים זרמו כנחילי דבורים. המשטרה והמשמר האזרחי מדן ועד באר שבע ניסו לעשות מעט סדר, אך לשווא. בהוראת בתי הדין

הבְּרָכוֹת, אִם לֹא שֶׁהָיָה נֶס נִגְלָה וְנִפְלָא עַל כָּל זֶה. לדעת האדר"ת, גם זה שרבבות קטנטנים יעמדו בשקט בכל מהלך מעמד ההקהל, היה זה נס עצום. "וסליחה על השאלה", שאלה חגית, "ואיך כל התינוקות לא יעשו את צרכיהם בכל מהלך הטקס הארוך?"

אבא חייך והשיב: "מרן רבי חיים קניבסקי זצ"ל הסביר שאכן, יצטרכו לכסות אותם היטב היטב לפני שיכניסו אותם לבית המקדש, יצטרכו להשתמש ב"טיטולים" עמידים".

בבתי המדרשות התכוננו בהכנה הראויה ביותר למעמד הכביר. ואיך מתכוננים יהודים למאורע שכזה? קודם כל, לומדים היטב היטב את הנושא, לעומק ולרוחב. בבית המדרש "לקח טוב" הסביר הרב רחמים שלא כולם חייבים לעלות ל"הקהל". כל אלו שפטורים מלעלות לרגל ולקיים את מצות "הראיה", פטורים מלהשתתף גם במעמד ה"הקהל". חוץ מערל, יהודי שמסיבות בריאותיות לא עבר ברית מילה, גם יהודי שנטמא בטומאה בה אסור לו להיכנס למקדש - פטור כמובן מלבוא למעמד ההקהל. גם חרש או עיוור, אפילו בעין אחת, פטור מלעלות למעמד ההקהל. אך כאשר מדובר בילדים חרשים או עיוורים (אולי אפילו קטנים המוגדרים כשוטים 10), צריכים להביאם למעמד ההקהל. יתכן שאפילו אם ההורים פטורים מלבוא ל"הקהל" בגלל טומאה למשל, עדיין אין זה פוטר אותם מלהביא את ילדיהם לשם".

"מה התחושות שלכם לקראת הכינוס האדיר של מיליוני יהודים, כולל ילדים קטנים, בחג הסוכות?", נשאל הגאון המרא דאתרא שליט"א במהלך דרשה שנשא בענין, והוא השיב: "כמו לפני מעמד הר סיני!".

"מה הקשר למעמד הר סיני?", שאל מוטי מרחוב בן יאיר, והרב הסביר: "הרמב"ם כותב על מעמד ההקהל, שאנו 'תְּחִיבִים לְהִכִּין לָבָם וְלְהִקְשִׁיב אָזְנָם וְלִשְׁמֹעַ בְּאִמְרָה וּבִיִּרְאָה וְגִלְגָּה בְּרַעְדָּה, כִּינּוּ שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ פֶסֶק, אֶפְלוּ תְּחִיבִים גְּדוֹלִים שִׁיזְדַּעִים כֹּל הַתּוֹרָה כְּלָה תְּחִיבִים לִשְׁמֹעַ בְּכִנְיָה גְדוֹלָה יִתְרָה'. במעמד הר סיני, כך כתוב בגמרא בכמה מקומות, ניתנה התורה ב"אימה ויראה וגילה ברעדה" והמפרשים מסבירים שהרמב"ם החשיב את מעמד ההקהל כמעמד הר סיני המתחרש אחת לשבע שנים, ואנו חייבים להשתתף בו כדי לזכור את מעמד הר סיני, שהשתתפו בו מיליוני אנשים, נשים וטף".

שאל ר' ברוך, חסיד סערט ויז'ניץ, וחברו ר' ישראל השיב לו שאכן זוהי דעת ה"אבן עזרא", הסובר שהתורה שכתבה שגם גרים משתתפים במעמד, הם גרי תושב נכרים, "אולי יתייהדו?"

"מה האינטרס להביא תינוקות וילדים קטנים למעמד ההקהל? חוץ מבלגן, הם לא יעשו כלום, לא?", שאל הרב גניני את בנו אליהן והוא הסביר לו בטוב טעם: "קודם כל, זה כתוב במפורש בתורה, להביא גם את הטף למעמד ההקהל. ומדוע? רבי אלעזר בן עזריה מסביר שהתורה ציוותה זאת "כדי ליתן שכר למביאייהם". 5. המפרשים הסבירו שאם האנשים וגם הנשים צריכים לעלות למעמד ההקהל, אם כן הם יהיו חייבים להביא את הזאטוטים לבית המקדש, שהרי מי ישמור עליהם בבית לבד? מי יהיה הבייביסיטר שלהם? ובכל זאת, למרות שבכל מקרה כולם יאלצו להביא את הקטנים למעמד ההקהל, בכל זאת יתן להם הקב"ה שכר..."

רועי, אחיו הגדול של אליהן, הסביר את הנושא בפן אחר, פן נפלא. "כל דבר שאדם רואה בחיים, אפילו לרגע אחד, אפילו ילדים קטנים, נקלט אצלו במוח ובלב. כל ילד וזאטוט שנמצא במעמד ההקהל יקלוט ויאגור בלבבו רשמים עצומים ונפלאים מהמאורע האדיר הזה. הגמרא מספרת שהתנאים סיפרו לרבי יהושע בן חנניה שרבי אלעזר בן עזריה אמר שהקב"ה יתן שכר טוב לכל אלו שיביאו את הזאטוטים ל"הקהל" ורבי יהושע בן חנניה נפעם וקרא לדברים בכינוי של "מרגלית טובה", מדוע? כי אמו של רבי יהושע בן חנניה עצמו הביאה אותו בתור תינוק לבית המדרש, כדי שיספוג את אוירת הקדושה וקולות הלימוד יחרתו בלבבו. לכן רבי יהושע בן חנניה כל כך התחבר לרעיון הזה, שהופעת הקטנטנים חשובה היא, להחדיר בנשמתם ולבבם רושם רוחני עז מאין כמותו".

"ואף תינוק לא יכבה ויצרח? הם לא יפרעו למעמד המיוחד הזה?", שאלה אביטל, בביתה ברחוב רבי שמעון בן שטח. אביה הוציא מארון הספרים את קונטרס "זכר למקדש" שחיבר רבה של ירושלים הגאון האדר"ת והקריא את דבריו הנפלאים: "וְאִנִּי עֲנִי נִפְלְאִתִּי מְאֹד, אֵיךְ יִתְּכֵן לְהִבְיָא רַבְבוֹת יְלָדִים מִכָּל הָמוֹן יִשְׂרָאֵל מִכָּל מְקוֹמוֹת פְּזוּרֵיהֶם בְּעֶזְרָה, וְהֵם צוֹעֲקִים וּבֹכִים וְהוֹמִים הֵן וְאוֹמְנוֹתֵיהֶם, וְמִי יִשְׁמֹר אוֹתָם מִנִּקְיָתָם, וּבְיַחֲד בְּמִקוֹם הַמִּקְדָּשׁ וּבְמַעֲמַד הַקְדוֹשׁ וְהַנִּפְלָא כְּזֶה בְּפָנֵי מֶלֶךְ וְכָל הָעָם כּוֹלֵו, אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהַשְׁקִיט סַעֲרַת אֲלָפִים וּרְבָבוֹת עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים בְּכָל מִשְׁחָה קְרִיאַת הַפְּרָשִׁיּוֹת עִם